

Reageren
o.en.s@haarlem.nl

Adres:
Grote markt 2
2011 Haarlem

mei 2014

Gemeente Haarlem, afdeling Onderzoek en Statistiek

Digipanel Haarlem

Acceptatie LHBT

Achtergrond van het onderzoek

Deze rapportage bevat de resultaten van een enquête die eind februari 2014 onder het Digipanel Haarlem werd gehouden. Onderwerp van deze enquête: de attitude van Haarlemmers tegenover homoseksuele, lesbische, biseksuele en transgender inwoners en bezoekers van de stad, afgekort LHBT.

Dit onderzoek past in het streven van de gemeente Haarlem dat iedereen zich prettig en veilig voelt in de stad. Waar dat minder goed lukt, wil ze de situatie met gerichte maatregelen verbeteren. Daarom wil de gemeente weten of bepaalde groepen mensen het in de stad moeilijker hebben dan andere. Om die reden legde de gemeente het Digipanel dit keer een aantal vragen voor over de acceptatie van homoseksuele mannen en vrouwen, biseksuelen en transgenders in de stad.

De gemeente heeft de vragenlijst opgesteld in samenwerking met Bureau Discriminatiezaken Kennemerland, COC Kennemerland, Gay-Haarlem.nl en het bureau Hildebrand & Van Rijn.

Methode van onderzoek

De bijna 2.950 leden van het Digipanel ontvingen eind februari 2014 een e-mail met een link naar de vragenlijst, die zij online konden invullen. Aan het onderzoek werkten 1.531 panelleden mee; anders gezegd iets meer dan de helft (51%).

In de analyse is nagegaan of panelleden uit de LHBT-groep en heteroseksuelen anders over de vragen denken. Waar mogelijk en relevant heeft ook analyse plaatsgevonden op criteria als leeftijd, opleiding en het stadsdeel waar het panellid woont.

Pink Panel

De enquête werd ook gebruikt om het Pink Panel onder de aandacht te brengen van panelleden uit de doelgroep. Het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland, gevestigd in Haarlem, heeft sinds 2007 een eigen digitaal onderzoekspanel: Het Pink Panel. Aan dat panel nemen homo- en biseksuele mannen en vrouwen en transgenders deel. Zij beantwoorden één keer per jaar vragen over de veiligheid van en tolerantie tegenover LHBT's.

Leden van het Digipanel uit de LHBT-doelgroep konden zich aanmelden voor het Pink Panel of eerst om meer informatie vragen.

Het onderzoek zelf

- Dit rapport bevat de uitkomsten van een enquête onder het Digipanel Haarlem over de attitude tegenover homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders (LHBT). Aan de enquête werkte eind februari, begin maart 2014 werkte iets meer dan de helft van de toen 2.950 panelleden mee.
- Van de panelleden die de enquête invulden, behoort tot 10% tot de LHBT-groep; 43 van deze panelleden willen meedoen aan het Pink Panel van Bureau Discriminatiezaken Kennemerland.

Oordeel over gemeentelijke ondersteuning en facilitering

- Van vijf soorten activiteiten vindt de meerderheid van het panel dat het (heel) goed is als de gemeente ze ondersteunt en faciliteert. De grootste steun, namelijk van 92% van het panel, krijgt de voorlichting op scholen over seksuele diversiteit.
- Het kleinst is de bijval voor het helpen met speciale ontmoetingsruimtes voor sociale contacten: iets meer dan de helft is voor en 15% is tegen.

Acceptatie in het algemeen

- Het panel neemt in algemene zin een positieve attitude aan tegenover homoseksualiteit. Zo vinden bijna alle leden dat homoseksuele mannen en lesbische vrouwen hun leven moeten kunnen leiden zoals zij dat willen. Ook het homohuwelijk en de adoptie van kinderen door homoparen stuit bij duidelijk minder dan 10% op weerstand.

Acceptatie tonen affectie

- Twee van de drie panelleden hebben er geen moeite mee als een man en een vrouw elkaar in het openbaar zoenen. Wel aanstootgevend is dat volgens 12%. Minder tolerant stelt het panel zich op als twee mannen elkaar zoenen. Niet aanstootgevend is dat volgens 54%, terwijl 20% zich er wel aan stoort.
- Verder heeft 11% van het panel er minder moeite mee als een man en een vrouw hand in hand lopen dan als een man en een man hand in hand lopen. Geen verschil maakt dat voor een ruime meerderheid van 77%.

Acceptatie in onderdelen van de samenleving

- De leden van het Digipanel mochten met cijfers aangeven in welke mate homoseksualiteit naar hun oordeel geaccepteerd is in zeven onderdelen van de samenleving. De cijfers variëren van 1 (=helemaal niet geaccepteerd) tot en met 10 (=helemaal wel geaccepteerd).
- Panelleden schatten de acceptatie in eigen kring positiever in dan verder weg. Voor de acceptatie in familie, vriendenkring en onder huisgenoten geeft men een 8,3 of hoger. De veronderstelde acceptatie in straat, Haarlem, buurt en Nederland, moet het doen met cijfers aflopend van 7,3 tot 6,6.

Acceptatie in eigen kring

- Een ruime meerderheid van het panel, variërend van 82% tot 85%, geeft aan dat homoseksualiteit, in de eigen familie of vriendenkring geen negatieve reacties oproept. Wel het geval is dat volgens 4% tot 7%.
- Zeven van de tien panelleden zouden er geen moeite mee hebben als hun kind homoseksueel zou zijn. Even groot is de groep die het geen probleem zou vinden als zijn kind les zou krijgen van een homoseksuele of lesbische leerkracht.

Acceptatie in het uitgaansleven

- Iets meer dan de helft van het panel gaat wel eens naar een café, disco of dance-event.
- Zij ervaren de houding tegenover homoseksuelen in de gelegenheden die zij bezoeken in ruime meerderheid als positief. Dat blijkt uit de reacties op vier stellingen. Zo menen negen van de tien dat homoseksuele bezoekers geen negatieve reacties krijgen.

Acceptatie op het werk

- Twee van de drie panelleden hebben werk. Uit hun reacties op vier stellingen blijkt dat zij het werkklimaat in hun bedrijf of organisatie in ruime meerderheid positief vinden voor homoseksuelen.
- Zo menen negen van de tien ondervraagden dat homoseksuelen en heteroseksuelen gelijk worden behandeld, tegen 2% niet.

Acceptatie op de sportvereniging, sportschool

- Ruim vier van de tien panelleden doen via een sportvereniging en/of een sportschool aan sport. Bijna zes van de tien sporters kennen op hun sportschool of -vereniging een homoseksueel. Deze groep schetst in reactie op vijf stellingen een voor homoseksuele sporters positief klimaat.
- Negen van de tien ondervraagde sporters geven aan dat de leiding homoseksuele en heteroseksuele sporters gelijk behandelt. Bijna twee derde ontkent dat 'homo' wel eens als scheldwoord wordt gebruikt. Volgens bijna een kwart gebeurt dat wel.

Acceptatie In woonwijk

- Een ruime meerderheid schildert op basis van vier stellingen een gunstig beeld van de positie van homoseksuelen in hun eigen woonwijk. Zo denken bijna negen van de tien panelleden dat homoseksuelen er veilig kunnen wonen. Het aandeel negatieve reacties varieert van 2% tot 6%. Panelleden uit het Centrum, Zuid-West en Noord achten het leefklimaat bij alle stellingen positiever dan collega's uit Oost en Schalkwijk.

Acceptatie transgenders

- Bijna negen de tien panelleden zouden er geen moeite mee hebben als een van hun burens transgender is of als datzelfde voor een familielid of iemand uit de vriendenkring zou gelden.
- Twee van de drie panelleden denken bovendien dat bewoners in hun buurt gewoon voor hun transgenderiteit kunnen uitkomen. Volgens 8% kan dat niet. In Oost en Schalkwijk is dat aandeel groter (12% en 15%).

COC

- COC is een Nederlandse belangenorganisatie voor homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders. Driekwart van het panel kent de naam COC en weet waar deze organisatie zich voor inzet. Enigszins op de hoogte is 18%.
- Van de panelleden die bekend zijn met de naam COC weet bijna driekwart dat deze organisatie met COC Kennemerland een regionale afdeling heeft.
- COC en de afdeling Kennemerland genieten onder LHBT-ers een grotere bekendheid dan onder heteroseksuele panelleden.

Algemeen

- Het panel neemt bij de meeste onderwerpen in de enquête in ruime meerderheid een positieve attitude aan tegenover LHBT-ers. Dat geldt ook voor groepen binnen het panel op basis van leeftijd, opleidingsniveau, stadsdeel en het feit of men wel of niet tot de LHBT-groep behoort.
- Wel is het zo dat lager opgeleiden, panelleden uit Oost en Schalkwijk, senioren (65+) en niet-LHBT-ers zich over een deel van de onderwerpen iets kritischer of terughoudender opstellen.

10% van het panel behoort tot LHBT-groep

Panelleden mochten aangeven waar hun seksuele en relationele voorkeur in het algemeen naar uitgaat. Bij negen van de tien panelleden richt deze voorkeur zich op het andere geslacht, bij 7% op het zelfde geslacht en bij 3% op beide geslachten. Twee van de drie panelleden met een voorkeur voor hetzelfde geslacht zijn mannen. Onder biseksuele panelleden is de verhouding man-vrouw fifty-fifty.

Deze cijfers zijn exclusief de panelleden (4% van het totaal), die zich niet over de vraag naar de seksuele voorkeur hebben uitgesproken of hebben geweigerd deze vraag te beantwoorden.

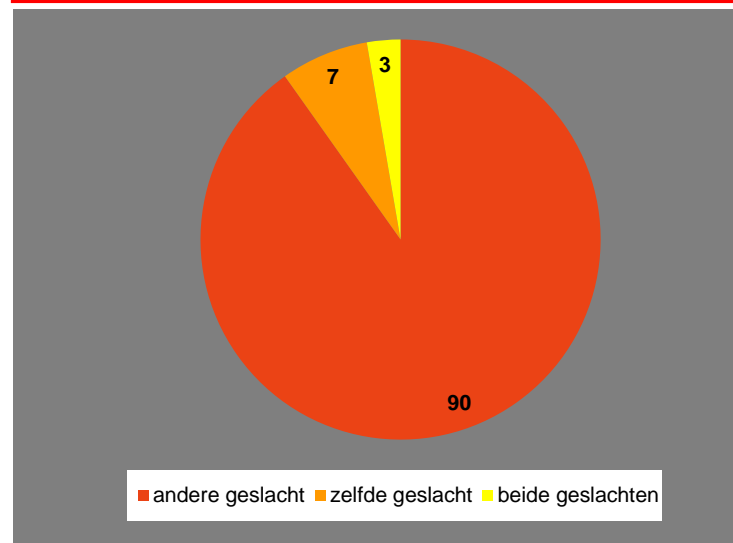
Twee panelleden geven aan transgender te zijn.

pink panel

Transgenders en panelleden met een voorkeur voor hetzelfde geslacht of voor beide geslachten kregen de mogelijkheid om zich via de enquête aan te melden voor het Pink Panel van het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland en vervolgens direct aan een enquête van dat panel mee te doen.

43 van de 147 panelleden uit de LHBT-groep zeggen te willen meedoen aan het Pink Panel en 22 personen hebben eerst behoefte aan meer informatie. De overige LHBT-panelleden willen niet aan het Pink Panel meedoen (75) of zitten er al in (7).

Seksuele en relationele voorkeur (in %)

Brede steun voor inzet van gemeente

De gemeente Haarlem probeert de acceptatie van homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders in de stad te bevorderen. Bijvoorbeeld door activiteiten te ondersteunen en te faciliteren.

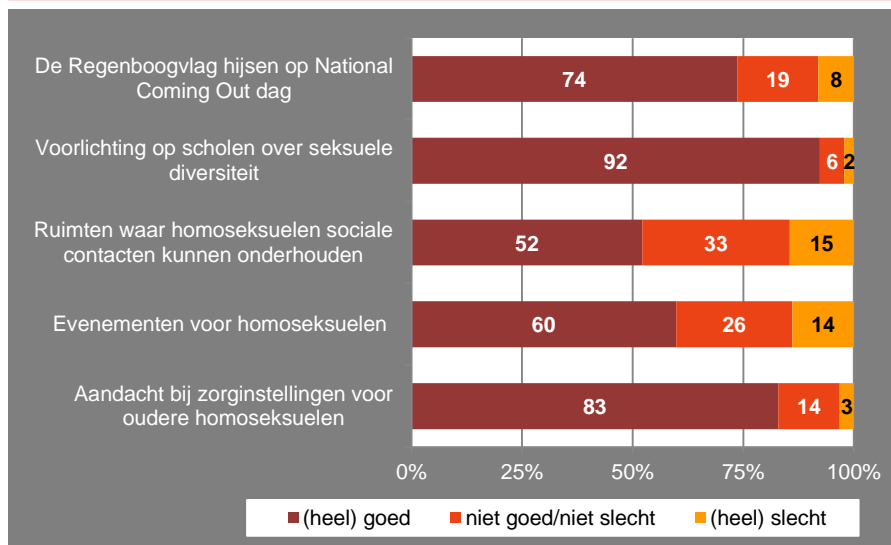
Van vijf soorten activiteiten vindt een meerderheid dat het (heel) goed is als de gemeente ze ondersteunt en faciliteert. De grootste steun, namelijk van 92% van het panel, krijgt de voorlichting op scholen over seksuele diversiteit. Acht van de tien ondervraagden stemmen in met aandacht bij zorginstellingen voor homoseksuele ouderen. Driekwart vindt het goed dat de gemeente de Regenboogvlag hijst op 11 oktober, de Nationale Coming Out Day.

Het kleinst is de weerklink voor eventuele hulp van de gemeente bij het beschikbaar stellen van ruimten waar homoseksuelen sociale contacten kunnen onderhouden. Iets meer dan de helft is voor en 15% tegen.

LHBT-ers zijn positiever

- Panelleden uit de LHBT-groep spreken zich bij vier van de vijf activiteiten positiever uit dan heteroseksuele panelleden.
- Alleen bij voorlichting op scholen treedt geen betekenisvol verschil op.
- Heteroseksuelen spreken zich overigens ook in meerderheid positief uit over gemeentelijke steun voor alle activiteiten. Het kleinst is hun steun voor het faciliteren met ruimte (51% voor en 15% tegen).

Mening over gemeentelijke ondersteuning activiteiten (in %)

6 Wat kan de gemeente nog meer doen? (1)

Ruim 700 suggesties

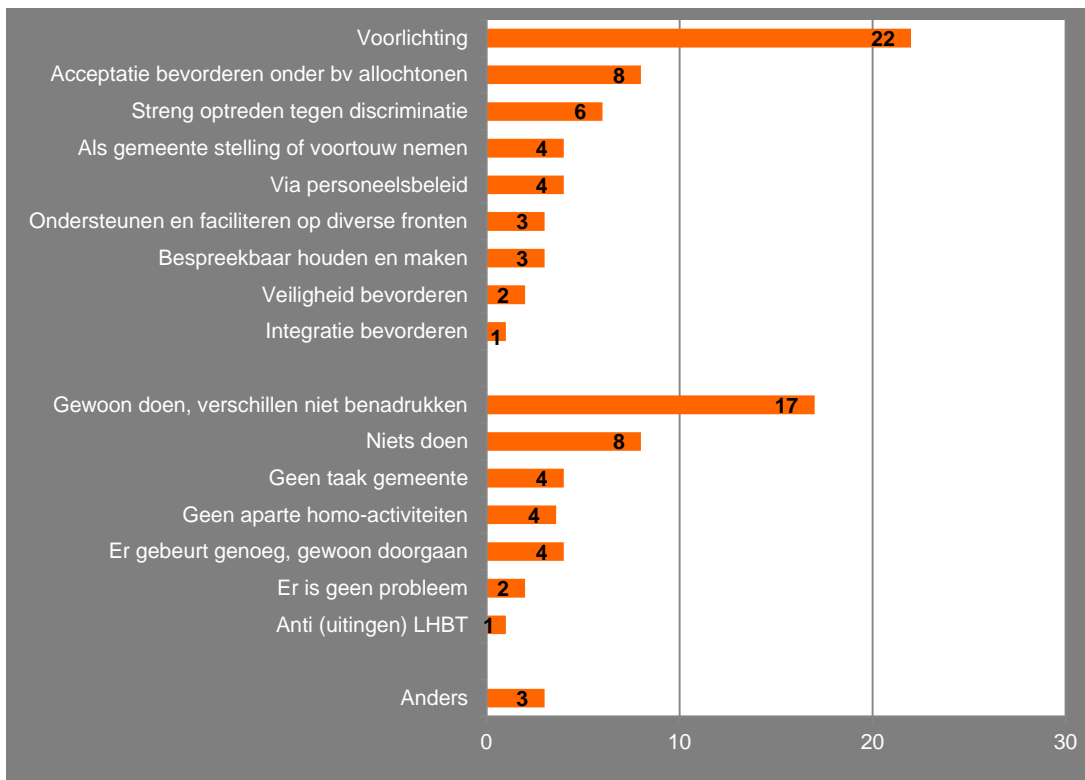
Behalve het ondersteunen en faciliteren van de activiteiten die op de vorige sheet aan de orde kwamen, zou de gemeente misschien nog meer kunnen ondernemen om de acceptatie van homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders te bevorderen.

De leden van het panel mochten zelf een suggestie doen. Iets minder dan de helft van het panel (48%) maakte van deze mogelijkheid gebruik. De reacties -734 in totaal- waren zeer divers.

43% wil dat de gemeente niets (extra) doet

Bij 420 reacties, 57% van het totaal, deden panelleden inderdaad suggesties voor acties waarmee de gemeente de acceptatie van mensen uit de LHBT-groep nog meer zou kunnen bevorderen. De resterende 43% daarentegen vindt dat de gemeente pas op de plaats moet maken en geen extra acties moet ondernemen.

Suggestie hoe gemeente acceptatie LHBT verder kan bevorderen (in %, n=734)

Toelichting op suggesties

De grafiek op de vorige sheet geeft een gecategoriseerd overzicht van de reacties. Hieronder staat een korte toelichting bij een aantal categorieën. Daarnaast ontvangt de opdrachtgever separaat van dit rapport een compleet overzicht van alle antwoorden op de vraag.

Voorlichting

Hierbij diverse ideeën om de voorlichting te verbeteren of uit te breiden. Veel genoemd: zo'n 70 panelleden geven aan dat de gemeente meer voorlichting moet geven aan de jeugd of op scholen.

Acceptatie bevorderen onder specifieke bevolkingsgroepen

Vaak genoemd hierbij: allochtonen en moslims.

Strengere aanpak discriminatie

Onder andere pleidooien voor serieus nemen aangiften en (hard) optreden tegen negatieve uitlatingen en geweld.

Als gemeente stelling of voortouw nemen

Zeer uitleenlopende ideeën, variërend van het op 11 oktober ontvangen van homoseksuelen op het stadhuis tot het zich uitspreken als een pro-roze gemeente.

Via personeelsbeleid

Bijvoorbeeld: geen onderscheid maken bij het aantrekken van personeel, streng toezien dat geen discriminatie plaatsvindt, weigerambtenaren ontslaan enzovoort.

Gewoon doen

Onder meer pleidooien om het verschil tussen homoseksuelen en heteroseksuelen juist niet te benadrukken, homo's juist niet als een aparte of speciale groep te zien en iedereen gelijk te behandelen.

Niets doen

Panelleden die vinden dat de gemeente niets extra's moet doen. Bijvoorbeeld geen voorkeursbeleid moet voeren. Ook vinden sommige panelleden LHBT-ers mondig genoeg om de eigen boontjes te doppen.

Geen taak gemeente

Deze panelleden vinden het bevorderen van de acceptatie geen gemeentelijke taak. Bijvoorbeeld omdat de gemeente zich ook niet op dezelfde manier inspant voor andere groepen, acceptatie bij de mensen zelf moet beginnen of omdat het geen kerntaak is.

Er is geen probleem

Een kleine groep panelleden meent dat de problematiek rond het negatief behandelen van LHBT-ers niet speelt in Haarlem.

Anti

Vijf panelleden keren zich expliciet tegen homoseksuelen of niet zozeer tegen deze groep, maar wel tegen bepaalde uitingen in het openbaar.

Anders

De categorie 'anders' omvat verschillende suggesties die alle door één of enkele panelleden zijn genoemd. Zo bepleiten enkele panelleden het inschakelen van rolmodellen, zoals bekende Haarlemse homo's. Anderen vragen steun voor wetenschappelijk onderzoek, aandacht voor de situatie in het buitenland of een krachtig protest tegen de aanwezigheid van Premier Rutte, Koning Willem-Alexander en Koningin Maxima bij de Olympische Winterspelen in Rusland.

Ruime acceptatie

De reacties van het Digipanel op drie aspecten van homoseksualiteit in de maatschappij wijzen op een ruime acceptatie.

Zo meent meer dan 95% van de panelleden dat homoseksuele mannen en vrouwen hun leven moeten kunnen leiden zoals zij dat willen. En negen van de tien panelleden vinden het goed dat homoseksuele mannen en lesbische vrouwen met elkaar kunnen trouwen.

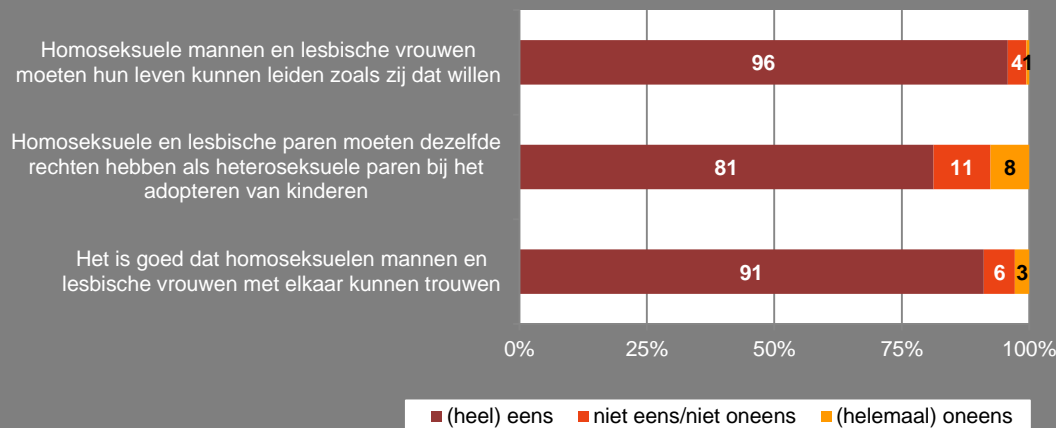
Iets minder bijval ontmoet de tweede stelling: acht van de tien deelnemers aan het panel onderschrijven dat homoseksuele en lesbische paren dezelfde rechten moeten krijgen bij het adopteren van kinderen als heterostellen. Zo'n 8% van het panel keert zich hier tegen.

In het Centrum stelt men zich wat vaker positief op tegenover gelijke adoptierechten dan in Noord en Schalkwijk. In die stadsdelen neemt men vaker een neutrale houding aan.

Analyse naar seksuele voorkeur

- Leden van de LHBT-doelgroep reageren niet betekenisvol anders op de stellingen dan heteroseksuele panelleden.
- Lager en middelbaar opgeleiden reageren wat minder vaak dan hoger opgeleiden positief op gelijke adoptierechten en het homohuwelijk. Ook wat minder vaak positief: 65+-ers en panelleden uit Schalkwijk.
- Op de stelling over het homohuwelijk geven 65+-ers wat minder een vaak positieve reactie (84% van hen tegen minstens 92% in andere leeftijdsgroepen) en wat vaker een negatieve (6% tegen 1 à 2%).

In hoeverre eens met stellingen? (in %)

Weerstand tegen hand in hand?

Mensen kunnen op verschillende manieren affectie naar elkaar tonen. Bijvoorbeeld door elkaar te zoenen of door hand in hand te lopen. De panelleden mochten reageren op vier stellingen over dit onderwerp.

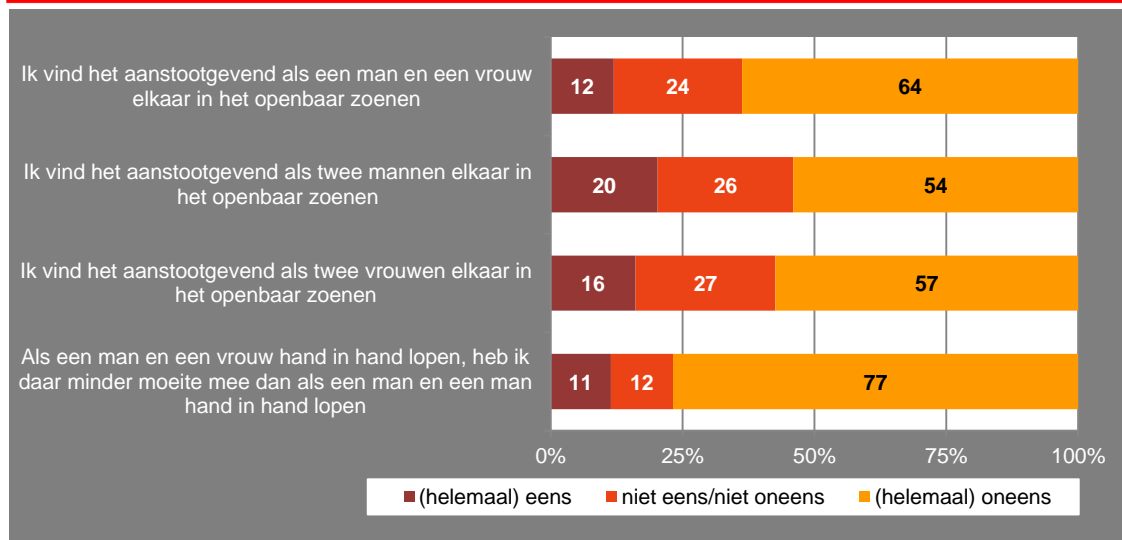
Ruim driekwart van de panelleden weerspreekt de vierde stelling: als een man en een vrouw hand in hand lopen, hebben ze daar niet minder moeite mee dan als een man en een man hand in hand lopen. Wel meer moeite met dat laatste heeft 11%.

Zoenen in het openbaar stuit bij het grootste deel van het panel niet op weerstand. Zo vinden bijna twee van de drie panelleden het niet aanstootgevend als een man en een vrouw elkaar in het openbaar zoenen. Deze combinatie levert wel minder weerstand op dan als twee mannen elkaar kussen.

Hoger opgeleiden stellen zich positiever op

- Over de eerste drie stellingen denken panelleden uit de LHBT-groep en heteroseksuelen niet wezenlijk anders. Wel treedt verschil op bij stelling 4: 12% van de heteroseksuele panelleden heeft er meer moeite mee als twee mannen hand-in-hand lopen dan twee vrouwen, tegen 4% van de LHBT-ers.
- Het opleidingsniveau speelt een belangrijke rol: met het toenemen van de opleiding stellen panelleden zich bij alle stellingen positiever op, dus ook bij de eerste stelling (man zoen vrouw). Zo vindt 35% van de lager opgeleiden het niet aanstootgevend als twee mannen elkaar in het openbaar zoenen, wat oploopt tot 49% onder middelbaar opgeleiden en 60% onder panelleden met HBO of universiteit.
- Panelleden uit het Centrum en Zuid-West reageren op alle stellingen positiever dan Schalkwijkers en bewoners van Noord. Voor Oost verschilt het per stelling.

In hoeverre eens met stellingen? (in %)

Veronderstelde acceptatie dichtbij groter dan verder weg

De leden van het Digipanel mochten met cijfers aangeven in welke mate homoseksualiteit naar hun idee is geaccepteerd in zeven verschillende onderdelen van de samenleving. Deze kringen beginnen met de eigen huisgenoten en breiden in omvang uit tot heel Nederland.

De cijfers lopen op van 1 (=helemaal niet geaccepteerd) tot en met 10 (=helemaal wel geaccepteerd).

Panelleden schatten de acceptatie van homoseksualiteit in hun eigen kring positiever in dan verder weg. Zo komt de acceptatie onder de eigen huisgenoten met een 9,0 het hoogst uit en scoort die onder familie en vrienden ook nog boven 8,0.

De veronderstelde acceptatie in vier andere onderdelen van de samenleving beweegt zich van 6,6 voor heel Nederland tot 7,3 voor de straat waar men woont. Kanttekening: relatief veel panelleden hebben geen rapportcijfer gegeven voor de acceptatie in straat en buurt en gekozen voor de antwoordoptie 'weet niet'.

Acceptatiegraad in Centrum en Zuid-West het grootst

- Leden van het LHBT-doelgroep schatten de acceptatie van homoseksualiteit in drie onderdelen van de samenleving gunstiger in dan heteroseksuelen: in de vriendenkring, de eigen straat en de eigen woonbuurt. Zo krijgt de aanvaarding in de buurt vanuit de LHBT-groep een 7,2 tegen een 6,8 bij de rest.
- Bij de vier andere onderdelen van de samenleving doet zich geen betekenisvol verschil voor.
- Enquête deelnemers uit het Centrum en Zuid-West schatten de attitude tegenover homoseksualiteit in straat en buurt positiever in dan panelgenoten uit Oost en Schalkwijk. Zo komt de veronderstelde acceptatiegraad voor de buurt in het Centrum en Zuid-West uit op 7,5 en 7,2 tegen 6,2 in Oost en 6,1 in Schalkwijk. Noord neemt een tussenpositie in.

Acceptatie homoseksualiteit in onderdelen van de samenleving, op basis van cijfers (1=helemaal niet tm 10 =helemaal wel)

	gemiddeld cijfer	% 5 of lager	% 8 of hoger	meest gegeven cijfer
Huisgenoten	9,0	4	86	10
Familie	8,3	6	74	10
Vriendenkring	8,5	4	81	10
In mijn straat	7,3	13	49	8
In mijn buurt	6,8	21	35	7
In Haarlem	7,0	9	29	7
In Nederland	6,6	18	18	7

Vooraf acceptatie in eigen kring

De deelnemers aan de enquête mochten van vijf stellingen over de acceptatie van homoseksualiteit in eigen kring aangeven in hoeverre ze het ermee eens of oneens zijn.

Bij alle stellingen onderschrijft een ruime meerderheid een positieve attitude tegenover homoseksualiteit. Zo zou 93% het accepteren als zijn kind homoseksueel zou zijn. Een even groot percentage zou het geen probleem vinden als zijn kind op school les zou krijgen van een homoseksuele of lesbische leerkracht.

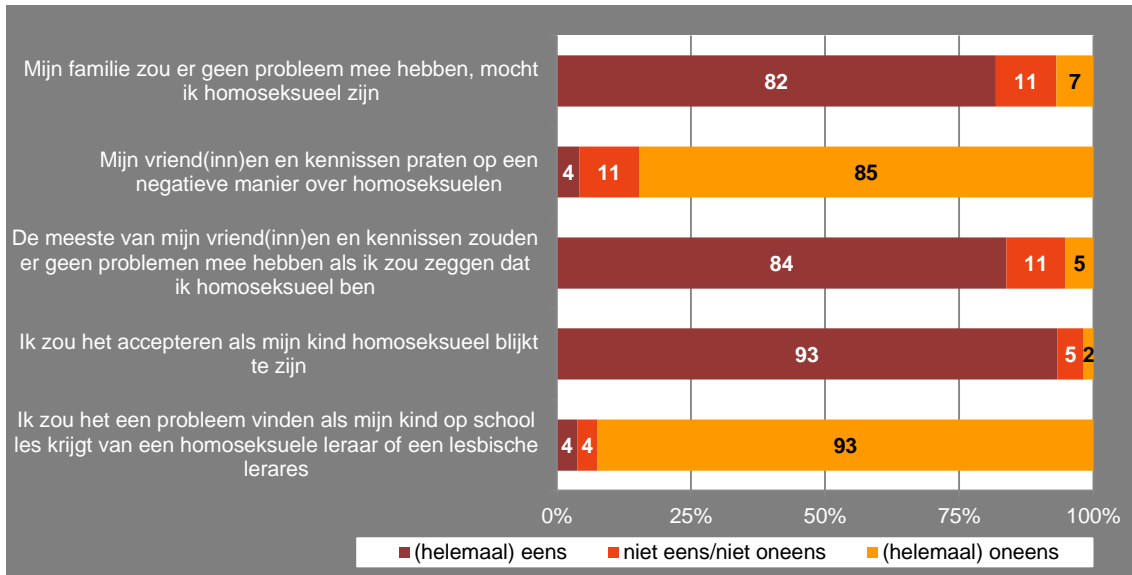
Iets meer dan acht van de tien panelleden denken dat als zij zelf homoseksueel zouden zijn, dat hun familie vrienden en kennissen er dan geen problemen mee zou hebben.

Het aandeel dat een negatieve attitude schetst of aanneemt, varieert van 2% (eigen acceptatie van een homoseksueel kind) tot 7% (houding familie bij homoseksualiteit).

Opleidingsniveau speelt een rol

- Panelleden uit de LHBT-groep schatten de attitude van familie en kennissen niet anders in dan heteroseksuelen.
- Ook verschillen ze niet qua acceptatie van een homoseksueel kind of een homoseksuele of lesbische leerkracht. Ouders met thuiswonende kinderen reageren op deze beide aspecten niet anders dan panelleden uit een huishouden zonder kinderen.
- Het opleidingsniveau van het panellid speelt wel een rol. Naarmate dat hoger is, schat men de attitude van familie en vrienden positiever in, net zoals men zichzelf gunstiger opstelt als een eigen kind of een leerkracht homoseksueel zou zijn.
- Verder is er de indicatie dat 65+-ers de houding van hun vrienden en kennissen wat minder positief inschatten dan stadgenoten uit de andere leeftijdsgroepen.

Reacties op 5 stellingen over acceptatie in eigen kring (in %)

12 Stellingen over acceptatie in uitgaansleven

Rond 2 à 3% heeft negatieve ervaringen

55% van de panelleden gaat wel eens uit naar bijvoorbeeld een café, discotheek of dance-event.

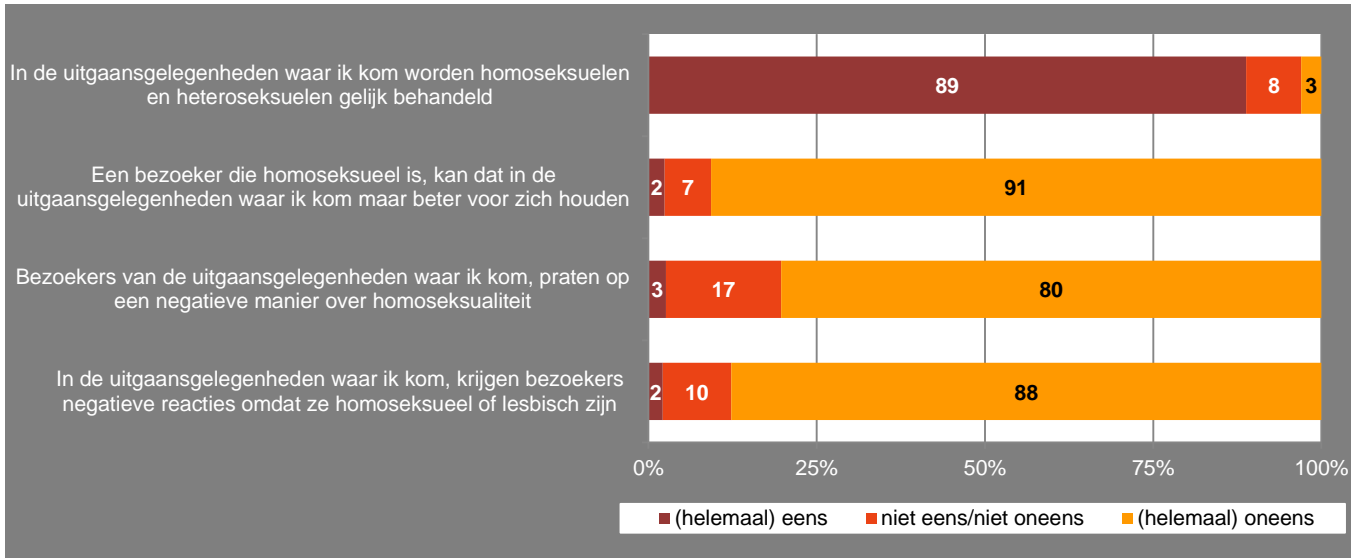
Uit de reacties van deze panelleden op vier stellingen blijkt dat zij de uitgaansgelegenheden waar zij komen in zeer ruime meerderheid als tolerant ervaren tegenover homoseksuelen. Zo menen negen van de tien dat bezoekers daar gewoon voor hun homoseksualiteit kunnen uitkomen. Acht van de tien panelleden spreken tegen dat bezoekers zich negatief uitlaten over homoseksualiteit. Een relatief grote groep van 17% neemt een neutraal standpunt in.

Bij alle vier stellingen schetst neemt niet meer dan 2% à 3% een negatieve attitude aan.

Analyse naar seksuele voorkeur

- Zowel heteroseksuele panelleden als panelleden uit de LHBT-groep ervaren het uitgaansklimaat op alle vier aspecten in ruime meerderheid als tolerant;
- Bij twee aspecten schatten heteroseksuelen het klimaat iets positiever in. Zo menen heteroseksuelen minder vaak dan panelleden uit de LHBT-groep dat homoseksuelen ongelijk worden behandeld (2% tegen 7%). Ook spreken zij vaker tegen dat homoseksuelen negatieve reacties krijgen (89% versus 79%).

Reacties op 4 stellingen over acceptatie homoseksuelen in het uitgaansleven (in % panelleden die uitgaan)

Ruime acceptatie op het werk

Twee van de drie panelleden hebben werk. Deze werkende panelleden mochten van vijf stellingen over homoseksualiteit in de werkomgeving zeggen in hoeverre ze het ermee eens of oneens zijn. Acht van de tien werkende panelleden kennen in hun bedrijf of organisatie één of meer homoseksuelen. Zo'n 14% kent geen homoseksuelen op het werk.

Uit de reacties op de stellingen komt naar voren dat een ruime meerderheid van het panel bij een bedrijf/ organisatie meent te werken met een tolerant klimaat tegenover homoseksuelen.

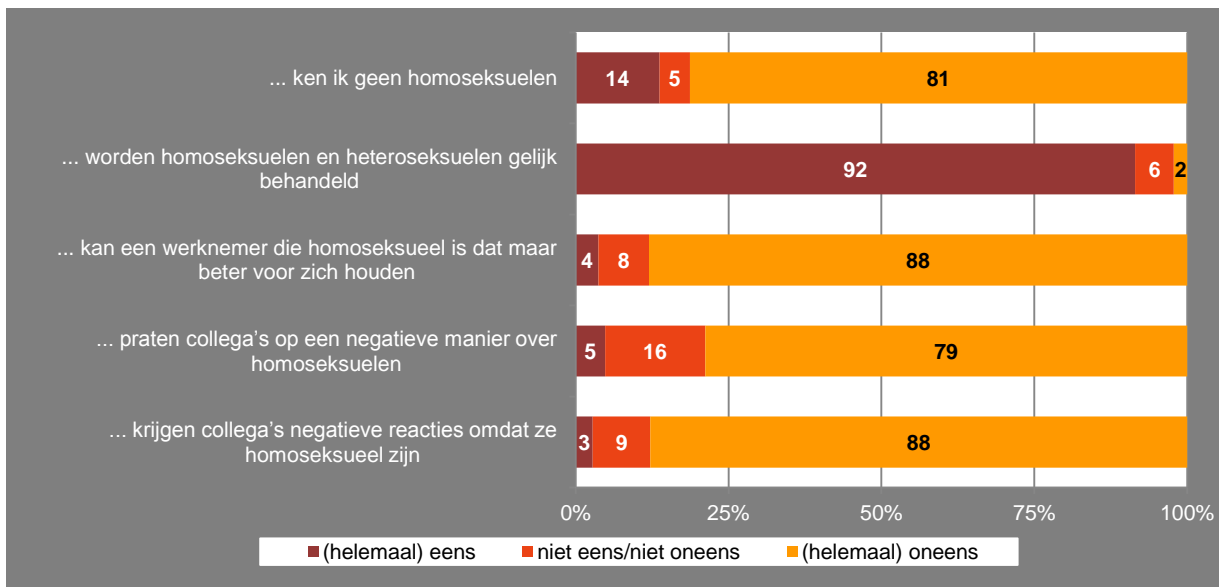
Zo onderschrijven negen van de tien panelleden dat homoseksuelen en heteroseksuelen een gelijke behandeling krijgen. Verder zeggen negen van de tien ondervraagden dat werknemers gerust voor hun homoseksualiteit kunnen uitkomen en dat collega's geen negatieve reacties krijgen omdat ze homoseksueel zijn.

Analyse naar seksuele voorkeur

- Beperken we de analyse tot panelleden, die op hun werk homoseksuelen kennen, dan zijn de uitkomsten op de tweede tot met de vijfde stelling net zo positief als voor het totaal.
- Werkende panelleden uit de LHBT-groep oordelen over twee aspecten iets minder positief dan hetero's. Zo weerspreken acht op de tien hetero's dat collega's negatief over homoseksuelen praten, terwijl dat binnen de LHBT-groep voor tweederde geldt. Panelleden uit deze laatste groep oordelen vooral vaker neutraal.
- Kleiner is het verschil bij de laatste stelling, al is het wel zo dat hetero-panelleden iets vaker aangeven dat collega's geen negatieve reacties krijgen omdat ze homoseksueel zijn.

Reacties op 5 stellingen over bedrijf/instelling waar ik werk ...

(in % panelleden met werk n=970)

'Homo' relatief vaak scheldwoord

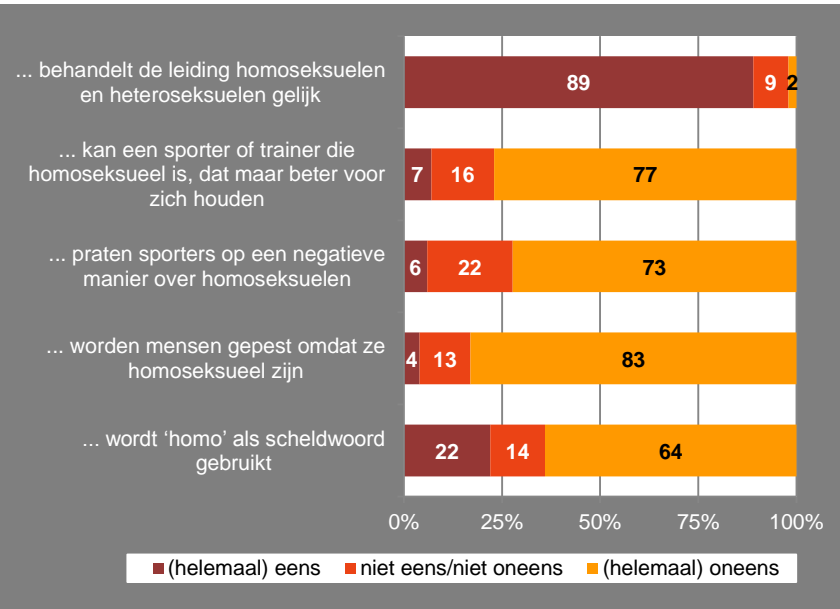
Ruim vier van de tien panelleden doen in georganiseerd verband aan sport: 21% zit op een sportschool, 18% op een sportvereniging en 4% op allebei. Zes van de tien sporters kennen op hun vereniging of sportschool mensen die homoseksueel zijn.

Uit de reacties van sportende leden van het Digipanel die op hun sportschool of sportvereniging, spreekt overwegend acceptatie. Zo zeggen meer dan negen van de tien dat de leiding homoseksuelen en heteroseksuelen gelijk behandelt. En spreekt een iets kleiner aandeel tegen dat mensen gepest worden vanwege hun homoseksualiteit.

Bij vier van de vijf onderzochte indicatoren varieert het aandeel dat op een negatieve attitude wijst van 2% tot 7%.

De groep die aangeeft dat 'homo' als scheldwoord wordt gebruikt is aanzienlijk groter: bijna een kwart: is het helemaal met de vijfde stelling eens.

Bij mijn sportschool/vereniging ... (in %, sporters)

Analyse naar seksuele voorkeur

- Sporters uit de LHBT-groep spreken zich over enkele indicatoren negatiever uit dan heteroseksuelen. Groter is de groep die tegensprekt dat op een negatieve manier over homoseksuelen wordt gepraat (74% tegen 56%) en dat mensen worden gepest omdat ze homoseksueel zijn (85% tegen 71%).
- Tevens is er een indicatie dat zij vaker menen dat 'homo' als scheldwoord wordt gebruikt.

Meerderheid ervaart acceptatie

De deelnemers aan het Digipanel mochten op basis van vier stellingen aangeven hoe zij de acceptatie van homoseksuelen in hun eigen woonwijk ervaren. In elke stelling staat een aspect centraal.

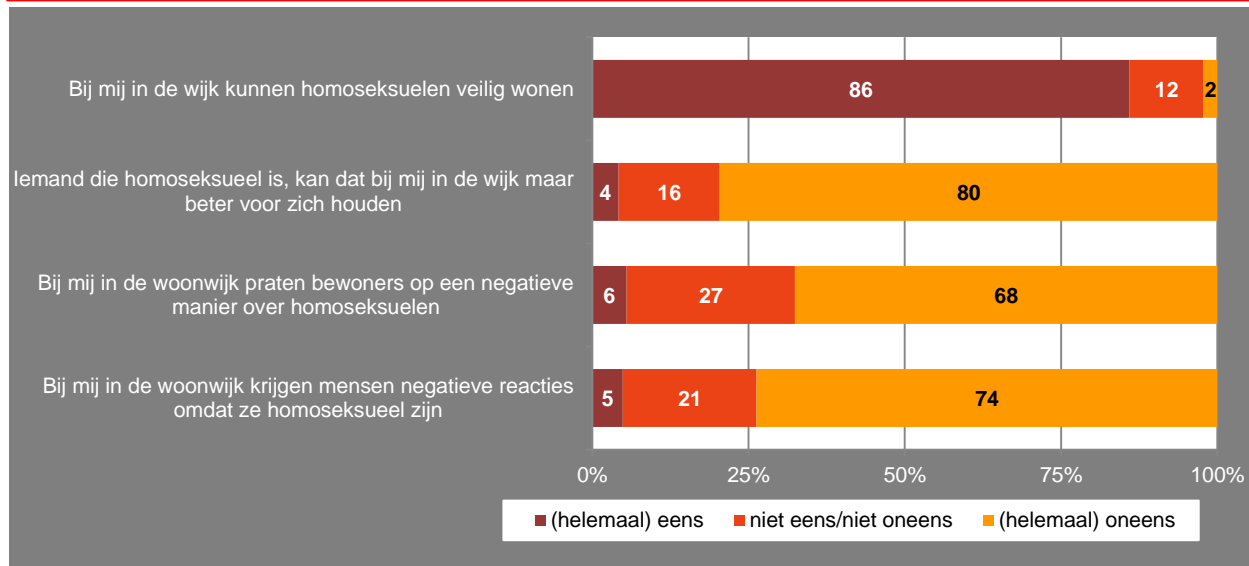
Bijna negen van de tien panelleden zeggen dat homoseksuelen in hun wijk veilig kunnen wonen. En volgens acht van de tien hoeven zij hun homoseksualiteit niet voor zich te houden. Daarnaast ontkent driekwart dat homoseksuelen negatieve reacties krijgen.

Het aandeel dat een negatieve attitude ervaart varieert per stelling van 2% tot 6%. Bij de derde en vierde stelling nemen relatief veel panelleden een neutraal standpunt in en bovendien –niet zichtbaar in de grafiek– heeft zo'n 20 à 25% van het panel geen mening; een veel groter deel van het panel dan bij alle andere vragen en stellingen in het onderzoek.

Bewoners Centrum en Zuid-West ervaren grootste acceptatie

- Panelleden uit de LHBT-groep ervaren hun woonwijk niet als toleranter of intoleranter dan heteroseksuelen. Bij geen van de vier stellingen treedt een aantoonbaar verschil in reacties op.
- Bij alle stellingen beoordelen panelleden uit de stadsdelen Centrum, Zuid-West en Noord het leefklimaat voor homoseksuelen in hun woonwijk positiever dan bewoners van Oost en Schalkwijk.
- Voorbeeld: bijna negen van de tien ondervraagden in het Centrum en Zuid-West weerspreken dat mensen in hun wijk negatieve reacties krijgen omdat ze homoseksueel zijn. In Noord geldt dat voor ruim driekwart, in Oost voor bijna 60% en in Schalkwijk voor iets meer dan de helft

Reacties op 4 stellingen over homoseksualiteit in de eigen woonwijk (in %)

Meestal positieve attitude tegenover transgenders

“Transgenders” is een benaming voor mensen die als man of vrouw geboren zijn, maar zichzelf van het andere geslacht voelen. Een jongen of man voelt zich een meisje of een vrouw en een meisje of vrouw voelt zich een man of een jongen. Anders gezegd: transgenders hebben het gevoel dat ze in het verkeerde lichaam zijn geboren.

Het Digipanel mocht reageren op drie stellingen. Uit de reacties blijkt dat steeds een ruime meerderheid een tolerante houding tegenover transgenders aanneemt. Zo zouden bijna negen van de tien panelleden er geen moeite mee hebben als een van hun burens transgender is.

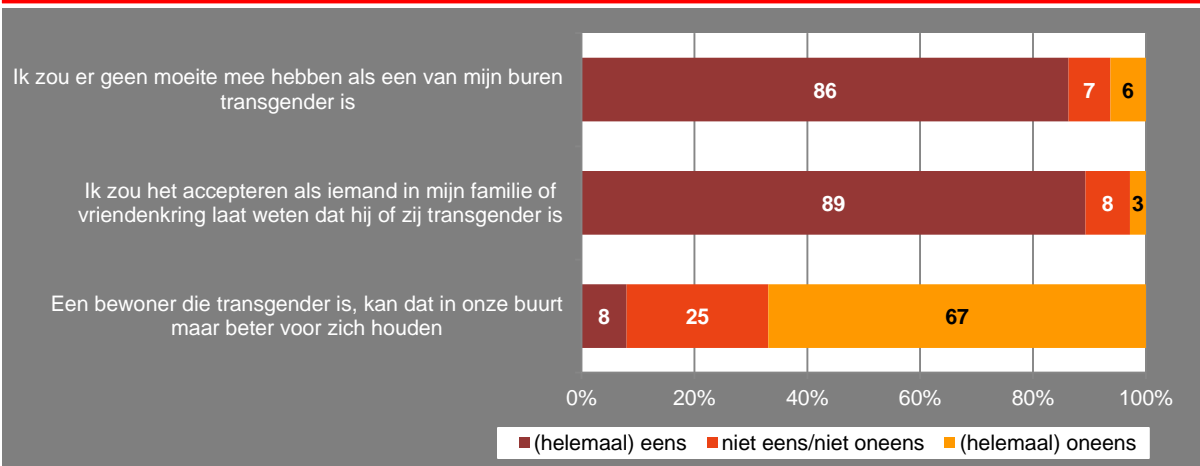
Ongeveer even groot is de acceptatie van een vriend of familielid die transgender is. Twee van de drie panelleden denken dat een bewoner die transgender is daar in zijn buurt best voor kan uitkomen. Een kwart geeft een neutrale reactie.

Het aandeel met een negatieve attitude tegenover transgenders ligt bij alle stellingen onder 10% en varieert van 3% tot 8%.

Attitude in stadsdelen verschilt

- Het stadsdeel speelt een rol bij de derde stelling: panelleden uit Oost en vooral Schalkwijk menen vaker dan collega's uit het Centrum en Zuid-West dat bewoners die transgender zijn dat in hun buurt beter voor zich kunnen houden. In Oost geldt dat voor 12% en in Schalkwijk voor 15%.
- In Schalkwijk meent net iets meer dan de helft dat een buurtbewoner voor zijn transgenderiteit kan uitkomen en in Oost geldt dat voor 58%. Dat aandeel ligt in Zuid-West en het Centrum op driekwart.

Reacties op 3 stellingen over transgenders (in %)

Driekwart kent COC én zijn doelstellingen

COC is een Nederlandse belangenorganisatie voor homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders.

Driekwart van de panelleden kende de naam COC al voordat ze aan de enquête deelnamen en wisten daarnaast goed waar deze organisatie zich voor inzet. Eveneens bekend met de naam en enigszins met de doelen was 17%. Zo'n 6% had nog nooit van COC gehoord.

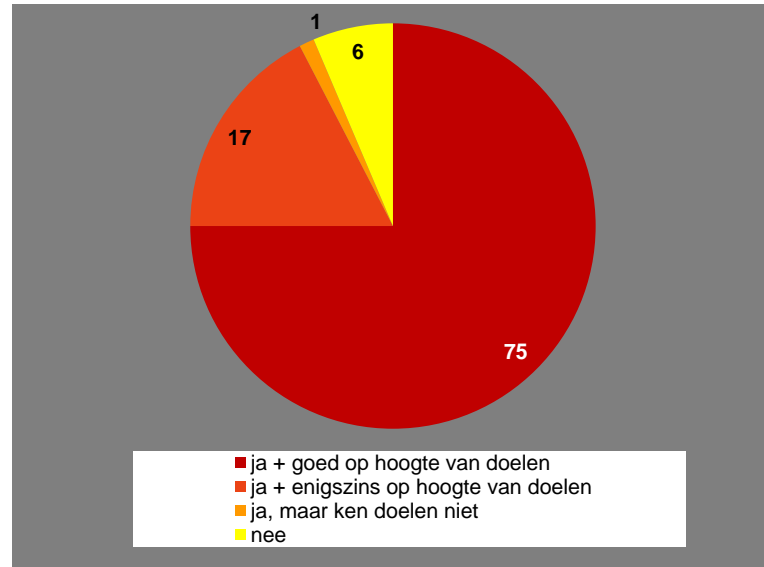
De bekendheid onder panelleden uit de LHBT-groep is wat groter dan onder hun heteroseksuele panelgenoten: 87% bekend met naam en doelstellingen tegen 74%.

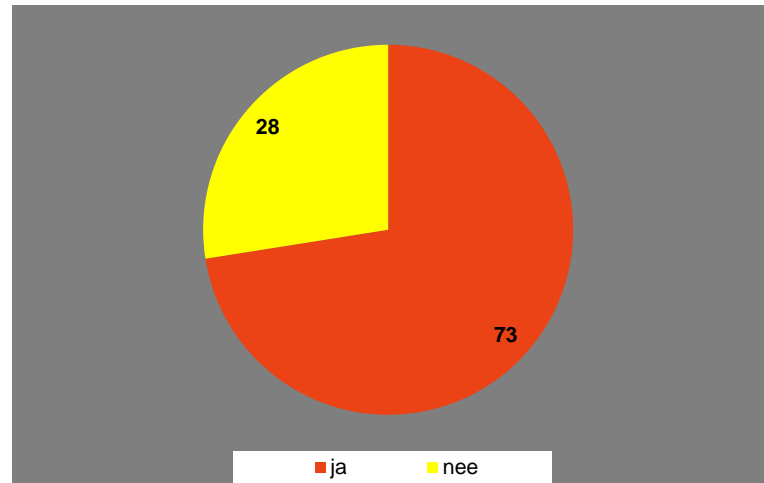
Bekendheid COC Kennemerland

COC heeft een afdeling in de regio: COC Kennemerland. Bijna driekwart van de panelleden die minstens op de hoogte zijn van de naam COC weet tevens van het bestaan van deze regionale afdeling. Opnieuw is de bekendheid binnen de LHBT-groep groter dan onder de hetero's in het pannel: 87% tegen 71%.

Bekend met de naam COC? (in %)

Wist u van bestaan afdeling COC Kennemerland? (in % panelleden bekend met naam COC)

Opdrachtgevers Gemeente Haarlem Hoofdafdeling Stadszaken	Samenstelling Gemeente Haarlem Onderzoeken Statistiek Postbus 511/2003 Haarlem Telefoon: 023-5113018 E-mail: o.e.n.s@haarlem.nl	Internet: https://www.haarlem.nl/feiten-en-cijfers	Auteur Bert Kuijpers	Bronvermelding Alles uit deze rapportage is vrijworden gebruikt onder duidelijng van de samen de naam van de rapportage
---	---	---	--------------------------------	---